

sen med Murstenene? Er du blevet taget ved Næsen? Har du løbet med Limstangen? Og saa skrev jeg til Ejeren, blandt andet efter Opfordring fra ærede Medlemmer her, om han vilde give mig Lov til at fremlægge dette Regnskab fra Ende til anden her i Salen. Han svarede mig tilbage — meget kedeligt og sært fra hans Side —, at det vilde han ikke; han havde opgivet mig Overskuddet, og det var rigtigt; det maatte være tilstrækkeligt, der var i Virkeligheden ikke Brug for andet til mit Formaal, hvilket han har Ret i. Det blev jeg selvfølgelig ked af, men jeg kunde ikke bevæge ham til det. Saa skaffede jeg mig fra den ene af mine to Garanter for Regnskabs Rigtighed et Brev, hvori der stod: „At jeg paa alle Punkter indestaar for Regnskabet fra Gaarden, er en Selvfølge“, og jeg havde Held til at skaffe mig en Samtale med den anden af mine Garanter, og han sagde: Det er ganske forkert af Ejeren, at han ikke vil give Dem dette Regnskab, for det er fuldstændig rigtigt fra Ende til anden, der er ikke Spor at mærke ved det. Saa har jeg selvfølgelig forsøgt at faa andre Vidnesbyrd om, hvorvidt jeg, trods disse 3 gode, absolut paalidelige Mænds Vidnesbyrd, skulde være løbet med Limstangen. Jeg har da bl. a. talt med adskillige ærede Medlemmer her i Salen, som forstaar sig paa de Ting, og de har smilet lunt og sagt: Nej, det Tal er saamænd ikke noget at snakke om; vi kender dem langt større baade i den ene og den anden Kant af Landet; du kan saamænd være ganske rolig. En Gaardejer sagde til mig: Aa, lad dem nu bare skabe sig, hvis de har Lyst. Men jeg vil fortælle Dem, at jeg har en Gaard paa 50 Tdr. Land — altsaa mindre end den, jeg har brugt til Eksempel —, mit Landbrug er et ganske almindeligt Landbrug, jeg har hverken Erøavl eller andet, det er saa lige ud ad Landevejen som vel muligt, og jeg har i Fjor betalt Merindkomstskat af 10 000 Kr. Saadant noget trøster mig jo lidt og stiver mig noget af.

Dernæst gav jeg mig i Færd med Regnskaber over Landbrug, hvor jeg ellers kunde faa fat i dem, f. Eks. en hel Række Regnskaber, som er bombefaste med trykte Tal, fra Husmandsbrug. Jeg har set et Regnskab over et Husmandsbrug paa 11,6 ha, altsaa saadant noget som 19 Tdr. Land eller deromkring, der har givet en Formueforøgelse for Husmanden paa 3 216 Kr., som ikke kan omdisputeres. Jeg har set — nej, det har jeg ikke, men

jeg har faaet refereret et Regnskab fra et Husmandsbrug paa under 7 Tdr. Land, som har givet en skattepligtig Indtægt paa 2 900 Kr. —, jeg skal komme tilbage til det i anden Sammenhæng lidt senere. Jeg har faaet en helt lang Række af Oplysninger, og der er bl. a. meddelt mig noget, der for mig nærmest lød som et lille Eventyr. Man fortalte mig, at der findes ovre i Jylland i Nærheden af Skanderborg en Gaard paa 40 Tdr. Land, som ejes og drives af et Konsortium af dygtige Mænd. Gaarden drives selvfølgelig godt som Følge af Ejerforholdet, men den drives meget dyrt, fordi der bl. a. gøres Forsøg af forskellig Art, og denne Gaard paa 40 Tdr. Land har i Fjor givet et Overskud paa 12 600 Kr. Saa fortælles der — men det tror jeg nu ikke paa —, at da det kom frem paa Generalforsamlingen, eller hvad de Herrer kalder den, saa sagde de, at det var ikke værd, at det blev nævnt. Jeg gaar nu ud fra, at det maa være forkert. Jeg vil snarere tro, at man har sagt: Lad os nu rigtig udbasunere vor store Dygtighed i alle Landboblade, lad os fortælle, at vi Landmænd er saa dygtige, at saadan en lille Gaard kan vi bringe 12 600 Kr. ud af i Overskud, skønt vi driver den dyrt. Saadan tror jeg, det maa være gaaet til, men der siges altsaa det andet. Jeg har nu Grund til at formode, at hvis det ærede Medlem for Varde-Kredsen (Pinholt) var til Stede her, vilde han kunne enten bekræfte eller afkræfte, at det er gaaet saadan for sig, men desværre er han ikke til at se her, saa det kan jeg i hvert Fald ikke faa ham til i Dag.

Se, af alle disse forskellige Vidnesbyrd drager jeg altsaa den Slutning, der for mig staar som ganske given og sikker, og som ingen faar mig disputeret bort fra, at der virkelig i det danske Landbrug er en Skattereserve at hente, som Staten i de kommende Aar vil faa god Brug for. Husk f. Eks. paa, hvorledes det i et kommende Skatteaar vil gaa, naar de store Skatter, der nu bliver betalt, drages fra i Indtægten. Det vil give et mægtigt Tilbageslag i de store Skatteindtægter, som vi hidtil har høstet saa godt hos. Der er Brug for al den Skattereserve, vi kan faa fat i, og her ligger der ganske utvivlsomt en saadan. Det fremgaar for mig af alt, hvad jeg har erfaret, spurgt mig til eller læst mig til om disse Forhold. De danske Landbrugeres Skatteindtægt har hidtil paa Ejendomme af 40 000 — 50 000 Kr.s Værdi ligget omkring et